

Eoceen uit de Noordzee Een bijdrage van Anton Janse*

Van de stranden van Cadzand en Domburg is bekend dat er regelmatig Eoceen vondsten worden gedaan. Haaiantanden en schelpen afkomstig uit het Lutetien, wat nu nog dagzoomt in het gebied tussen Brugge en Gent, met Aalter als bekendste vindplaats.

Incidentele Eoceen vondsten zijn bekend van de kust van Schouwen, Ouddorp en de aanleg van de Maasvlakte. Zelfs verder noordwaarts is materiaal gesignaleerd. In deze rubriek demonstreerde Dennis Leeuw een vondst van *Venericor planicosta* van het strand van Egmond aan Zee (Afzettingen 31-2, juni 2010).

Meerdere actuele vondsten van deze ouderdom in de

Noordzee zijn momenteel in beeld, hetgeen mij genoeg doet, aangezien mijn jaren geleden geponeerde stokpaard omtrent een 'Oer-Schelde' hier verder mee uit de verf komt.

In de winter van 2008 - 2009 is aan de noordwestkust van Walcheren, Domburg - Westkapelle strandsuppletie gepleegd tussen de palen 17,5 en 20,1. Het wingebied van het zand lag ongeveer 15 kilometer ten noordwesten van Domburg, beneden de -20 meter dieptelijn.

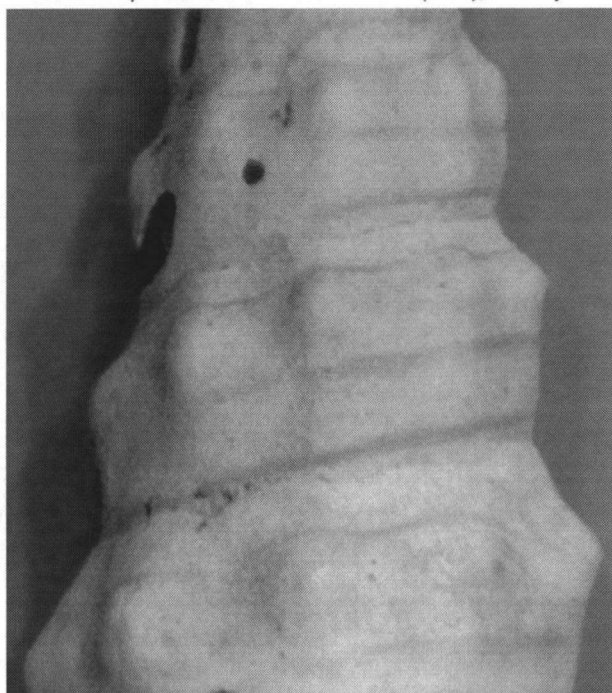
De inhoud van het sediment leverde een aantal opmerkelijke zaken op: veel vuursteen, soms groen verkleurd, zandsteenconcreties met onbekende Oesters, een partij soms heel recent ogende *Tridonta borealis* en opvallend veel *Amauropsis islandica*, een heel zeldzame verschijning op onze stranden. Beide genoemde soorten getuigen van een kouder afzettingsklimaat dan het huidige.

Op de verdere vondsten in dit materiaal ga ik nu niet nader in, daar andere liefhebbers hier nog mee bezig zijn.

Mijn opmerkelijke vondst uit dit materiaal is een stukje gastropode, blauw verkleurd van twee en een halve winding. Bij het verzamelen meende ik dat het *Potamides tricinctus* was, deze komt regelmatig voor in dit soort afzettingen, afkomstig uit verspoeld Laat-Pliocene, Vroeg-Pleistoceen. Na het uitwassen en drogen van de stukken vertoonde het aan mij een vaag beeld van herkenning, maar niet direct uit de strandzone. Het stuk van 1,5 centimeter groot lijkt afkomstig uit de groep van de grotere Cerithiidae.

De atlas van Cossmann & Pissarro gaf uitsluitel: *Batillaria pleurotomoides*. Een soort bekend uit het Bartonien. In mijn collectie vergeleken met materiaal uit Barisseuse (Oise), Frankrijk en van Chavençon, gelegen in hetzelfde departement.

De *Batillaria pleurotomoides* uit Barisseuse (Oise), Frankrijk.

De *Batillaria pleurotomoides* uit Domburg.

Op de vorige pagina plaatjes van het Franse en Domburgse exemplaar. De kleurband op de situ-schelp is door bodem-chemische werking weggeëetst en vormt nu een groef over de sleetse knobbels van het Domburgse stuk.

Uit deze vondst blijkt dat er niet alleen materiaal uit het Lutetien in de Noorzee terecht is gekomen, maar ook herkenbaar spul uit het (bovenliggende) Bartonien. De vraag blijft echter wat het mechanisme achter deze blijkbaar imposante erosie geweest is?

*Anton Janse, Gerard van Voornestraat 165,
3232 BE Brielle, tel. 018 - 141 62 38,
e-mail: acjanse@hetnet.nl

